

«ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ε.Γ.Λ.»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η πρόταση εστιάζει ως κεντρικά ζητήματα την έννοια της επανάχρησης, τη σημασία της διατήρησης της ιστορικής μνήμης αλλά και την ανάγκη δημιουργίας ενός αστικού κόμβου με πολλαπλές χρήσεις, που να προσφέρει τόσο στην πόλη όσο κι ευρύτερα μία δυναμική εξέλιξης μέσα από τον υβριδικό του χαρακτήρα. Τα βιομηχανικά κτίρια του συγκροτήματος αλλά και η ιστορική μνήμη του χώρου παραγωγής αποτελούν σημαντικούς πόρους που πρέπει να διατηρηθούν αλλά ταυτόχρονα να συσχετιστούν με νέες ανάγκες και δυνατότητες. Η διατήρηση των πόρων δεν αφορά μόνο την κτιριολογική υποδομή ή τη μνήμη αλλά και άλλους πόρους όπως οι ενεργειακοί, ή και πιο αφηρημένους πόρους όπως η θέα ή ο ελεύθερος χώρος. Η επιδιωκόμενη διατήρηση σχετίζεται με τη συνέχεια, που προϋποθέτει εξέλιξη και προοπτική και κατά συνέπεια και αλλαγή, χαρακτηριστικά γνωρίσματα των αιφώρων στρατηγικών.

Η θέση του συγκροτήματος είναι κομβική αλλά η πρόσβαση είναι δύσκολη εξαιτίας των δύο επιμήκων και αδιαπέραστων ορίων, δηλαδή του λιμανιού και των γραμμών του τρένου. Η σύνδεση του συγκροτήματος με το κέντρο της πόλης της Πάτρας στα βόρεια είναι και η σύνδεσή του με το Παραλιακό Μέτωπο, με το οποίο βρίσκεται σε κατά κορυφήν σχέση. Η σύνδεση με τη νότια πλευρά που έχει χαρακτήρα βιομηχανικό είναι επίσης σημαντική καθώς ο κόμβος που προτείνεται να δημιουργηθεί μπορεί να συμπαρασύρει ανάλογες χρήσεις και σε άλλα εγκαταλελειμμένα βιομηχανικά συγκροτήματα.

Λειτουργικά η πρόταση διατηρεί ως κύρια χρήση την παραγωγική. Συγκεκριμένα, προτείνεται να φιλοξενήσει το συγκρότημα μία παραγωγική δραστηριότητα που κάνοντας χρήση σύγχρονων τεχνολογιών και κατάλληλου εξοπλισμού, εντάσσεται στη λογική της ψηφιακής μεταπαραγωγής πολιτιστικών πόρων. Η μεταπαραγωγή, η μεταγραφή και η μετατροπή των πολιτιστικών πόρων οδηγεί στη δημιουργία νέων, άυλων ή υλικών στοιχείων που προσφέρονται για χρήση από τις δημιουργικές και πολιτιστικές

«ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ε.Γ.Λ.»

βιομηχανίες. Πέρα από αυτή την κύρια χρήση, προτείνονται μία σειρά άλλων χρήσεων οι οποίες αλληλοϋποστηρίζονται και αλληλοτροφοδοτούνται ώστε να δημιουργηθεί ένας πολυλειτουργικός κόμβος. Οι χρήσεις αυτές συμπεριλαμβάνουν έρευνα και καινοτομία, σχετική με την μεταπαραγωγή και την ψηφιοποίηση, εκπαίδευση, που σε εξειδικευμένο επίπεδο απευθύνεται σε ειδικό κοινό αλλά παράλληλα προσφέρεται και σε οριζόντιο επίπεδο για γενικευμένο κοινό, προώθηση κι εμπορία των παραγόμενων προϊόντων αλλά και κόμβο καινοτομίας, με την απαραίτητη διοικητική υποστήριξη, ενώ παράλληλα δημιουργείται και πάρκο με στόχο την κάλυψη αναγκών του τοπικού κοινού αλλά και την προσέλκυση τουρισμού. Η πολυεπίπεδη λειτουργία του χώρου εντείνεται και με την ύπαρξη χώρων συγκέντρωσης, εκθεσιακών χώρων, χώρων εστίασης και αναψυχής αλλά και ενός περιορισμένου αριθμού κατοικιών, που απευθύνονται σε προσκεκλημένους για παραγωγή έργου (residencies) όσο και σε εργαζόμενους για απόκτηση εμπειρίας (internships) από την Ελλάδα και από το εξωτερικό.

Η ατμόσφαιρα των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί χαρακτηριστικό που η πρόταση θέλει να διατηρήσει, δίνοντας όμως παράλληλα έμφαση στη δυνατότητα αυτοί οι χώροι να ανοιχτούν σε νέες χρήσεις αλλά και στο ευρύτερο κοινό της περιοχής και πέρα από αυτή. Μία σειρά «νέων στοιχείων» χρησιμοποιούνται για αυτό το σκοπό, τα οποία έχουν μία σχέση αντιστικτική αλλά και παραπληρωματική σε σχέση με το υπάρχον δομημένο περιβάλλον. Πρόκειται για στοιχεία που χρησιμοποιούνται σε διάφορες διευθύνσεις, μεγέθη και χρήσεις, στέγαστρα, περιβλήματα/κελύφη, τοίχοι/οθόνες, πασαρέλες/σκάλες και λειτουργούν ως φίλτρα, ρυθμιστές σχέσεων που έχουν αναλυθεί σε διαφορετικά επίπεδα. Η κοινή τους οργάνωση, δηλαδή διαδοχικά: σκελετός, μεταλλικό πλέγμα, διαφανής ή διαυγής πλήρωση, βαριά μεταλλική κουρτίνα, αναρριχητικά φυτά, φωτισμός, δημιουργεί μία ενιαία προσέγγιση αλλά παράλληλα εξαιτίας των πολλών διαφορετικών συνδυασμών των διακριτών επιπέδων επιτρέπει την ευελιξία τους και την προσαρμογή στις διαφορετικές απαιτήσεις για κάθε στοιχείο σε κάθε σημείο. Μέσα από αυτά τα στοιχεία επιτυγχάνεται και μία οργανωμένη εισροή του φυσικού στο ανθρωπογενές, με τρόπο που θυμίζει την κατάσταση στην οποία βρίσκεται τώρα ο χώρος με φυτεύσεις να έχουν

«ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ε.Γ.Λ.»

διδεισδύσει στο εσωτερικό των κτιρίων. Οι φυτεύσεις αποτελούν ένα από τα επίπεδα στα οποία αναλύονται τα νέα στοιχεία/φίλτρα, και ο ρόλος τους είναι να συνδέουν τον κάποιες φορές ανοίκειο βιομηχανικό χώρο με τη φύση αλλά και να λειτουργούν ως φίλτρα, οπτικά, ενεργειακά, ηχητικά στη σχέση διαφορετικών λειτουργιών.

Η εισαγωγή φυσικών στοιχείων τόσο στον εξωτερικό όσο και στον εσωτερικό χώρο, στο σκληρό, ανθρωπογενές, βιομηχανικό πλαίσιο, επιδιώκει να μετατρέψει το συγκρότημα σε διαπερατό σύστημα, που αλληλεπιδρά με τη φύση, ενώ με τις προτεινόμενες τεχνολογικές και σχεδιαστικές επιλογές να υιοθετήσει αρχές συμβιωτικού οικοσυστήματος.

Η οργάνωση της βασικής παραγωγικής ενότητας ολοκληρώνει έναν συνεκτικό κύκλο. Στην περιφέρεια αυτού του κύκλου βρίσκονται οι υπόλοιπες χρήσεις που στεγάζονται σε επαφή με τον βασικό κύκλο αλλά έχουν τη δυνατότητα να λειτουργούν και αυτόνομα. Σε έναν ακόμα πιο ανοικτό κύκλο συμπεριλαμβάνονται όλοι οι ανοικτοί χώροι αλλά και πολυεπίπεδες κινήσεις, που οργανώνουν το συγκρότημα σε ένα πάρκο που συνδυάζει αναψυχή, αθλητισμό, παιχνίδι, κοινωνική συνεύρεση, με τις αμιγώς παραγωγικές, πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και οικονομικοδιοικητικές δραστηριότητες.

Η βιωσιμότητα της πρότασης αποτελεί προτεραιότητα για το σχεδιασμό. Ο δημιουργικός κόμβος (creative hub) μπορεί να λειτουργήσει ως νέος, καινοτόμος τύπος επιχείρησης, υψηλής έντασης γνώσης (Spin-off και Spin-out) που συνδέει την ερευνητική αιχμή με καλλιτεχνική δημιουργία και οδηγεί στη δημιουργία καινοτόμων δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές πέρα από τα άμεσα παραγόμενα πολιτιστικά προϊόντα μπορούν με διπλώματα ευρεσιτεχνίας να δώσουν δυνατότητες εμπορικής εκμετάλλευσης και να αξιοποιήσουν τη γνώση που παράγεται από τη σύμπραξη ερευνητών, καλλιτεχνών και τεχνολόγων, ώστε να ευνοηθεί τελικά η παραγωγή νέων προϊόντων, διεργασιών και διαδικασιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης που θα συμβάλουν μεσομακροπρόθεσμα στην ανάπτυξη της περιοχής.

«ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ε.Γ.Λ.»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

The main issues that this proposal addresses are the concept of reuse, the importance of preserving historic memory and the necessity to build an urban mixed-use hub, which, thanks to its hybrid nature, can ensure a dynamic evolution for the city and the region. Preservation, reuse and sustainability concern different types of resources, industrial buildings, historic memory associated to production process but also energy resources, or even abstract resources, like unobstructed view or open space. To preserve all these resources is to ensure continuance and perspective and thus to allow them to evolve.

The location of the industrial complex is pivotal but also complicated as it is placed in-between two stretched and impassable limits, the port and the railway lines. Its connection to the city center placed at its north is also its connection to the seafront. To its south the industrial area is also an important reference as the proposed hub might bring along similar uses in other abandoned industrial complexes.

The proposal is based at the preservation of the productive scope of the complex. Specifically, the strategic plan suggests the establishment of a productive activity that uses digital technologies and high-end equipment in order to enable the digital post-production of cultural assets. Post-production is understood as a process of transformation of cultural heritage assets to new immaterial or material assets that can be offered for reuse to the cultural and creative industries.

Alongside this main activity, there are other activities that combined together constitute a multifunctional hub. Research, innovation and education are of extreme importance for the hub. Marketing and management of the fabricated products and also connection to the public with expositional areas, gathering spaces and leisure zones and a creative hub storefront support and boost the productive activity. Residencies and internships complete

«ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ε.Γ.Λ.»

the holistic approach of the project, with few atypical domestic spaces destined to host invited artists, researchers or interns.

Preserving the atmosphere of production is as important as opening up this space to new uses and users, accommodate their needs and enable their active engagement. A series of new elements are introduced in order to facilitate the transformation. These elements are aesthetically and constructively similar but their size, use and manifestation can vary: screens, catwalks, envelope, sheds but also cell-like structures are designed as exploded mediators, with different layering of filters such as: framework, grid, transparent or translucent polycarbonate, metallic curtains, climbing plants, lightening that can be combined in multiple ways and respond flexibly to different needs filtering different aspects: sound, light, transition, air, energy flow.

Trees and climbing plants are used as an element that can be dispersed throughout the whole complex and is intensively present both in interiors and exteriors. Water tanks that collect and use rainwater and other passive bioclimatic tactics as well as heliothermic systems aim to enhance the energetic needs of the complex and create a more sustainable ecosystem, reintroducing nature to the harsh manmade industrial environment.

The economic sustainability of the proposal is also a matter of great importance for the strategic plan. The proposed creative hub can prove to be an innovative type of company, a spin-off and spin-out, which connects cutting-edge research with artistic creation and therefore lead to novel, state of the art activities. The collective, multidisciplinary and ground-breaking interaction of artists, engineers, researchers, and managers can facilitate new methods and original products with high level of added value. Consequently, the industrial complex will remain a place of production and innovation that instigates further development and strengthens the local economy, while at the same time allows cultural heritage assets to be preserved and reused as the basis for novel cultural and creative industry products.